

ถ้อยแถลงนายกรัฐมนตรี
การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๐ ช่วง Plenary
วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๑.๑๕ - ๑๒.๑๕ น.
ห้องประชุม Reception Hall, PICC ณ กรุงมะนิลา

ท่านประธาน ฝ่ายพระบาท และ ฯพณฯทั้งหลาย

๑. ผมขอขอบคุณท่านประธานาธิบดีโรดริโก โรอา ดูแตร์เต ที่ให้การต้อนรับผมอย่างอบอุ่น และขอแสดงความยินดีกับฟิลิปปินส์ในการเป็นประธานอาเซียนในปีนี้ ซึ่งเป็นวาระอันดีที่อาเซียนก้าวเข้าสู่ปีที่ ๕๐ หลังจากที่ได้มีการลงนามในปฏิญญาเพื่อก่อตั้งอาเซียนในปี ๒๕๑๐ ที่กรุงเทพฯ

ท่านประธาน ฝ่ายพระบาท และ ฯพณฯทั้งหลาย

๒. กว่าครึ่งศตวรรษแล้วที่พวกเราได้ร่วมกันสร้างสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงยั่งยืนให้แก่ภูมิภาคทั้งยังได้ช่วยเหลือกันในการบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในโอกาสที่อาเซียนครบรอบ ๕๐ ปีนี้ เราควรจะมาทบทวนอย่างจริงจังว่า ประชาคมอาเซียนจะก้าวไปข้างหน้าอย่างไรให้มั่นคงและยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของประชาชนทั่วทั้งภูมิภาคที่มีความคาดหวังมากยิ่งขึ้นจากประชาคมอาเซียน และจากบทเรียนของสถานการณ์ BREXIT ในสหภาพยุโรป เพื่อเสริมสร้างอาเซียนให้เป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างเข้มแข็ง และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในการที่จะก้าวไปข้างหน้าของทั้ง ๑๐ ประเทศด้วยกันตามวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ นั้น เราควรต้องเร่งปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่แล้ว เพื่อมุ่งหน้าไปสู่การเป็นประชาคมที่ส่งเสริม ความมั่นคงของมนุษย์ และที่เชื่อมโยงอย่างสร้างสรรค์กับประชาคมโลก ผมมองว่าอาเซียนควรให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้

๓. หนึ่ง อาเซียนควรมีพลวัต นวัตกรรม และเชื่อมโยงอย่างสร้างสรรค์กับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และกับโลก อาเซียนควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมวิสาหกิจเกิดใหม่ (start-ups) การเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล และอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งไทยกำลังดำเนินการภายในประเทศตามนโยบาย Thailand ๔.๐ นอกจากนี้ การพัฒนาและสร้าง ASEAN branding สำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro SMEs) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นกระดูกสันหลังสำคัญของภูมิภาค จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้น อาเซียนควรมีระบบและมาตรฐานการจัดอันดับความน่าเชื่อถือเป็นการเฉพาะให้กับ Micro SMEs เพื่อเพิ่มโอกาสสำหรับธุรกิจดังกล่าวในการขอสินเชื่อ และการขยายโอกาสในตลาดทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค

๔. อาเซียนควรเร่งการสร้างความเชื่อมโยงไร้รอยต่อทั้งภายในอาเซียนและกับภูมิภาคอื่น ๆ ตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ (MPAC ๒๐๒๕) โดยเฉพาะกับภูมิภาคเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ อเมริกา และยุโรป เป็นที่ตั้งของประเทศคู่เจรจาของอาเซียน เป็นต้น ในการนี้ อาเซียนควรเร่งการบังคับใช้กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งไทยเองกำลังเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน และส่งเสริมการลงทุนอย่างต่อเนื่องในประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะ อาเซียน + ๑ เพื่อเชื่อมโยงฐานการผลิตร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

๕. สอง อาเซียนควรเพิ่มความเข้มแข็งภายในและสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามต่าง ๆ โดยเฉพาะจากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เป็นที่น่ายินดีที่อาเซียนมีความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหามอกควัน ซึ่งได้มีการรับรอง Roadmap เมื่อปีที่แล้ว และมีความพยายามที่จะมีแผนปฏิบัติการเชิงรายละเอียดระหว่างกัมพูชา ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม อีกทั้งอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ACTIP) ได้มีผลใช้บังคับแล้ว อย่างไรก็ตามยังมีอีก ๓ เรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป คือ (๑) การจัดระบบความร่วมมือด้านการบริหารจัดการชายแดน โดยมีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวกรองอย่างมี

ประสิทธิภาพ (๒) การส่งเสริมศักยภาพของอาเซียนในการเผชิญหน้ากับความท้าทายจากการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่ง โดยจะต้องดำเนินมาตรการทางด้านการพัฒนาควบคู่กับต่อต้านการก่อการร้ายด้วยการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับแนวทางสายกลางความรู้และความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาและชาติพันธุ์ ตลอดจนการแก้ไขที่รากเหง้าของปัญหา ทั้งการขาดโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน การละเมิดสิทธิมนุษยชนและ การได้รับความไม่เป็นธรรม อีกทั้ง การรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยการตั้งศูนย์ไซเบอร์อาเซียนซึ่งไทยพร้อมที่จะจัดการประชุมระดับภูมิภาคภายในอาเซียน โดยร่วมมือกับหุ้นส่วนนอกภูมิภาค เพื่อการนี้และ (๓) การดำเนินการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบตามโครงการระบบโลจิสติกส์ของการปฏิบัติการด้านการบรรเทาทุกข์และการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินของอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์สำคัญ ๆ ในภูมิภาค เช่น ศูนย์การแพทย์ทหารอาเซียน และศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย

๖. สาม อาเซียนควรเน้นการพัฒนาไปสู่ประชาคมที่ส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและได้ประโยชน์จากอาเซียน ในการนี้ อาเซียนควรร่วมมือกันในระดับภูมิภาคมากยิ่งขึ้น เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และสร้างหุ้นส่วนกับประเทศนอกภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศเพื่อจัดทำโครงการที่เป็นรูปธรรม อาทิเช่น การรักษาสีเขียวแวดล้อมภายในภูมิภาคและการส่งเสริมการเจริญเติบโตสีเขียว การส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของสตรี และการแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการสำหรับเด็ก เป็นต้น
๗. สุดท้ายนี้ อาเซียนต้องเตรียมความพร้อมในทุกมิติของสังคมสำหรับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาเซียนควรส่งเสริมให้มีศูนย์สำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องในลักษณะของ ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation
๘. ขอขอบคุณครับ